

Onemocnění trávicího traktu

Marcela Šafratová

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Gastrointestinální trakt

- Funkce
  - Příjem a zpracování potravy
  - Resorpce a skladování
  - Imunitní reakce
- Regulace
  - Humorální nebo nervová

- Anatomie
  - Trávící trubice
  - Pankreas
  - Játra
  - Žlučník

Colpermin

Menthae piperitae etheroleum

- Menthol a cyklické monoterpeny
- Karminativní a spasmolytické účinky
- Indikace
  - Dráždivý tračník
  - Diskomfort
  - Meteorismus

Colpermin

- NÚ
  - Pálení žáhy nebo konečníku
  - Alergické kožní reakce, bradykardie, svalový třes
- Dávkování
  - 1 tobolka 3x denně
  - 30 – 60min před jídlem

Čaj z listů senny, List Senny

Sennový list

Sennae folium

- Deriváty 1,8-dihydroxyantracenu (sennosid A, B)
- Laxativum
- Indikace
  - Krátkodobá léčba funkční zácpy
- Kontraindikace
  - Neprůchodnost a atonie střev, stenózy, apendicitida
  - Zánětlivá onemocnění střev
  - Stavy dehydratace a úbytku elektrolytů

Čaj z listů senny, List Senny, Sennový list

- NÚ
  - Hypersensitivita, u pacientů s dráždivým tračníkem křečovitě bolesti břicha a vodnatá stolice
  - změna barvy moči (žluté nebo červenohnědé zbarvení)
- Dávkování
  - 1x denně na noc
- Interakce
  - Srdeční glykosidy, antiarytmika (např. chinin) a přípravky působící prodloužení QT-intervalu

Čaj ze šalvěže, Šalvějová nat'

Salviae herba

- Silice, diterpeny, flavonoidy a fenyلكarbonové kyseliny
- Indikace
  - Mírné trávicí obtíže
  - Nadýmání
  - Záněty dutiny ústní

Čaj ze šalvěže, Šalvějová nať

- NÚ
  - Možnost vzniku alergií
- Dávkování
  - Vnitřně – 2-3x denně
  - Zevně – několikrát denně ke kloktání, obkladům, koupelím
  - Nálev připravovat vždy čerstvý

Čajová směs proti nadýmání, Dětská čajová směs

**Menthae piperitae herba, Matricariae flos, Foeniculi dulcis fructus,
Althaeae radix, Liquiritiae radix**

- Silice, flavonoidy
- Indikace
  - Nadýmání, plynatost, pocit napětí v břiše
- Kontraindikace
  - Přecitlivělost na rostliny čeledi *Apiaceae*, menthol a anethol

Čajová směs proti nadýmání, Dětská čajová směs

- NÚ
  - Hypersenzitivní reakce
- Dávkování
  - Pro děti od 4 let
  - 2-3x denně
  - Nálev připravovat vždy čerstvý
- Neužívat během těhotenství a kojení

Eucarbon

Sennae folium pulveratum, Carbo vegetabilis, Rhei extractum siccum, Sulfur ad usum externum

- Antrachinonové glykosidy
- Laxativum
- Indikace
  - Zácpa
- Kontraindikace
  - Střevní obstrukce stenózy, atonie
  - Zánětlivá onemocnění střev
  - Stavy dehydratace a úbytku elektrolytů

Eucarbon

- NÚ
  - Velmi vzácné
  - Nevolnost a zvracení
  - Poruchy elektrolytové rovnováhy
- Dávkování
  - 1-2 tbl 3x denně mírný účinek
  - 3-4 tbl ve večerní dávce – zvýšení projímavého účinku
- Interakce
  - Srdeční glykosidy, antiarytmika

Fenyklový čaj

Foeniculi dulcis fructus

- Silice, fenyلكarbonové kyseliny, kumariny, furokumariny, flavonoidy, mastný olej, pentacyklické triterpeny
- Expektorans, mírné zažívací obtíže
- Indikace
  - Napětí v břiše, plynatost
  - Kašel
- Kontraindikace
  - Přecitlivělost na rostliny z čeledi *Apiaceae*
  - anethol

Fenyklový čaj

- Dávkování
  - 3x denně 2 týdny
  - Děti od 4 let: 2-3x denně max. týden
  - Nálev připravovat vždy čerstvý

Iberogast

Iberidis amarae herbae recentis extractum fluidum, Angelicae radice extractum fluidum, Matricariae extractum fluidum, Carvi extractum fluidum, Silybi mariani fructus extractum fluidum, Melissa folii extractum fluidum, Menthae piperitae folii extractum fluidum, Chelidonii extractum fluidum, Liquiritiae extractum fluidum

- Digestivum, spasmolytikum
- Indikace
  - Poruchy motility střev a žaludku

Iberogast

- NÚ
  - Svědění kůže, dušnost
- Dávkování
  - Dospělí – 3x denně 20kapek
  - Děti – 3x denně 10kapek
  - S malým množstvím tekutiny, před nebo při jídle

KLOSTERFRAU MELISANA

Melissae folium, Inulae radix , Angelicae archangelicae radix, Zingiberis rhizoma, Caryophylli flos, Galangae radix, Piperis nigri fructus –, Gentianae radix, Myristicae semen, Aurantii amari pericarpium, Cinnamomi cortex, Cassiae flos, Cardamomi fructus

- Antiseptikum, digestivum, sedativum
- Indikace
  - Snížená chuť k jídlu, žaludeční a střevní obtíže neurotického původu
  - Bolest hlavy při nervozitě, menstruaci, atmosférických změnách
  - Zevně – mírné derivans, při bolestech svalů po zátěži

KLOSTERFRAU MELISANA

- KI
  - Žaludeční, dvanáctníkové vředy, zánětlivá střevní onemocnění
  - Poškození jater, alkoholismus
- NÚ
  - Alergická reakce na silice
  - GIT potíže, únava, bolest hlavy
- Dávkování
  - Vnitřně – 1-3 čajové lžičky denně
  - Zevně – vtírat neředěný roztok

Mátový čaj

Menthae piperitae herba

- Silice, fenypropanové kyseliny, flavonoidy, pentacyklické triterpeny
- Karminativum, choloretikum, spasmolytikum
- Indikace
  - Mírné trávicí obtíže
  - Nadýmání plynatost
- Kontraindikace
  - Přecitlivělost na nať máty
  - Menthol

Mátový čaj

- NÚ
  - Zesílení obtíží při pálení žáhy
- Dávkování
  - 2-3x denně
  - Nálev se připravuje vždy čerstvý

Meduňkový čaj

Melissae herba

- Silice, fenylypropanové kyseliny, flavonoidy, triterpeny
- Protizánětlivý účinek, mírné sedativum
- Indikace
  - Psychické vypětí, poruchy spánku
  - Mírné zažívací obtíže
- Dávkování
  - 3x denně
  - Nálev se připravuje vždy čerstvý

Projímavá čajová směs

Sennae folium, Millefolii herba, Foeniculi fructus, Menthae piperitae herba, Liquiritiae radix

- Deriváty 1,8-dihydroxyantracenu, silice, flavonoidy, kyselina glycyrrhetinová
- Laxativum
- Indikace
  - Krátkodobá léčba funkční zácpy
- Kontraindikace
  - Neprůchodnost a atonie střev, stenózy
  - Zánětlivá onemocnění střev
  - Stavy dehydratace a úbytku elektrolytů

Projímavá čajová směs

- NÚ
  - Hypersenzitivní reakce
  - Křečovitě bolesti břicha
  - Pigmentace střevní sliznice
- Dávkování
  - 1x denně, nejlépe na noc
- Opatrnost při současné léčbě srdečními glykosidy, antiarytmiky
- Změny barvy moči
- Návykový syndrom

Řepíková nať a čaj

Agrimoniae herba

- Třísloviny, flavonoidy, fenyلكarbonové kyseliny
- Adstringentní a protizánětlivý účinek
- Indikace
  - Lehká průjmová onemocnění
- Dávkování
  - 2-3x denně

Stomaran

Calami radix, Angelicae archangelicae radix, Matricariae flos, Centaurii herba, Hyperici herba, Agrimoniae herba, Menthae piperitae herba, Rubi fruticosi folium, Foeniculi fructus

- Stomachikum, digestivum, spasmolytikum, antiflogistikum
- Indikace
  - Nechutenství, podporuje trávení
  - Zvýšení sekrece žaludečních šťáv
  - Proti nadýmání, uvolňuje napětí v břiše

Stomaran

- KI
  - Čerstvý vřed dvanáctníku nebo žaludku
  - Crohnova choroba, neprůchodnost žlučových cest
  - Pacienti po transplantaci, HIV pozitivní léčení inhibitory proteáz
- NÚ
  - Bolest hlavy
  - Fotosenzibilizace
- Dávkování
  - 2-3x denně před jídlem
  - Nesmí se vařit

Stomaran

- Interakce
  - Sedativa a antidepresiva
  - Indukce cytochromu P450
  - SSRI, triptany

Tormentan

**Myrtilli fructus, Tormentillae rhizoma, Sanguisorbae radix,
Matricariae flos, Salviae officinalis folium, Menthae piperitae
herba, Liquiritiae radix**

- antidiaroikum, spasmolytikum, adstringens
- Indikace
  - Průjmy
  - Nadýmaní, plynatost, uvolňuje napětí v břiše
- KI
  - Těhotenství, kojení

Tormentan

- NÚ
  - Gastrointestinální potíže
  - Alergická reakce
- Dávkování
  - 3x denně po jídlem
- Interakce
  - Zpomalení absorpce léků
  - Ovlivnění léčiv působících přes GABA receptory

Žaludeční čajová směs

Absinthii herba, Millefolii herba, Menthae piperitae herba, Levistici radix, Hyperici herba, Liquiritiae radix, Foeniculi fructus

- Hořčiny, silice, flavonoidy, pentacyklické triterpeny
- Digestivum, karminativum, choleretikum, spasmolytikum
- Indikace
  - Nechutenství, mírné trávicí obtíže
- KI
  - Přecitlivělost na menthol, anethol
  - Vředy dvanáctníku, žaludku
  - Jaterní choroby
  - Transplantace orgánů, HIV pozitivní léčení inhibitory proteázy

Žaludeční čajová směs

- NÚ
  - Žaludeční slabost, nutkání ke zvracení
  - Gastroezofageální reflux
- Dávkování
  - 3x denně po jídlem
- Interakce
  - Sedativa a antidepresiva
  - Indukce cytochromu P450
  - SSRI, triptany

